

Foaie de parcurs pentru relansarea SUERD

și asigurarea sinergiei cu alte strategii macro-regionale ale UE în contextul noii politici de coeziune

I. Importanța și contextul preluării președinției SUERD

În perioada noiembrie 2018 - octombrie 2019, România exercită Președinția anuală a Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD)¹. Acest mandat coincide, pentru o perioadă de șase luni, cu Președinția pe care țara noastră o va exercita la Consiliul UE (1 ianuarie - 30 iunie 2019).

Deținerea Președinției SUERD presupune asumarea de către partea română a unor responsabilități în cadrul unui proces de implicare și coordonare pe mai multe paliere, la nivel european, regional și național. Acest mandat va permite României promovarea la nivel macro-regional a temelor și inițiativelor de interes pentru statele din bazinul Dunării, prezidarea reuniunilor SUERD, precum și asumarea rolului de facilitator pentru obținerea consensului între statele membre.

Lansarea oficială a acestui mandat al României este marcată în cadrul Forumului Național SUERD (București, 5-6 noiembrie 2018). Forumul National SUERD reprezintă un cadru de dezbateri și decizii, cu rol de orientare strategică, care stabilește prioritățile și liniile de acțiune ale României în procesul de implementare a SUERD la nivel național, macro-regional și european.

II. Obiectivele, direcțiile de acțiune și tematicile prioritare propuse:

În contextul suprapunerii parțiale a mandatului SUERD cu cel al Președinției Consiliului UE, România își propune să creeze oportunități noi de revigorare a Strategiei prin realizarea unor noi procese de cooperare între diverși actori implicați în implementarea acesteia. Vor fi promovate **următoarele teme prioritare și direcții de acțiune aferente:**

1. Revigorarea SUERD în procesul de actualizare a Planului de Acțiune prin crearea de sinergii între toți actorii implicați din regiunea Dunării și Comisia Europeană, precum și prin operaționalizarea Secretariatului Strategiei;
2. Îmbunătățirea conectivității și mobilității în regiunea Dunării prin promovarea transporturilor, turismului, digitalizării și a contactelor între oameni;
3. Schimburi de experiență și bune practici pe Ariile Prioritare SUERD referitoare la aspectele legislative, în strânsă colaborare cu administrația publică, cu actorii sociali, cu mediul academic și de afaceri;
4. Dezvoltarea transnațională a clusterelor prin schimbul de bune practici între entitățile participante la SUERD.

Obiectivul major pe care România și-l propune pe durata exercitării Președinției SUERD, în calitate de stat co-inițiator al SUERD, îl reprezintă **relansarea SUERD**, proces care necesită o abordare la

¹ Sunt 14 state membre ale Strategiei: nouă state membre UE (Austria, România, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania, ca stat federal și prin landurile Baden-Württemberg și Bavaria, Slovacia, Slovenia, Ungaria) și cinci state ne-membre UE (Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Serbia, Republica Moldova și Ucraina).

nivel politic, prin repunerea sa pe agenda politică națională a statelor membre SUERD, precum și una la nivel tehnic, prin implicarea activă în procesul de revizuire a Planului de Acțiune SUERD prin intermediul mecanismelor aferente.

Pentru **relansarea la nivel politic a SUERD**, România va sublinia în dialogul politic bilateral și multilateral cu statele membre SUERD importanța acordării de către toți factorii decizionali a unei atenții sporite activităților care se desfășoară sub egida SUERD, precum și necesitatea exploatarea optime a oportunităților oferite de propunerile privind noul CFM post – 2020 și de pachetul legislativ aferent Politicii de Coeziune post 2020. Susținerea pro-activă a implementării Strategiei la nivel guvernamental este deosebit de importantă pentru o stimulare a activității la nivel național, transnațional și macro-regional. Acest obiectiv este în linie cu solicitarea Comisarului european pentru politică regională privind necesitatea implicării factorilor de decizie la nivel înalt în asigurarea implementării obiectivelor SUERD.

În ceea ce privește relansarea la nivel tehnic, România va gestiona procesul de actualizare a Planului de Acțiune SUERD (publicat la 8 decembrie 2010), care a fost lansat oficial la Bruxelles, de către Comisarul european pentru politică regională și Președinția Bulgariei a SUERD, prezentând o Foaie de parcurs /*Roadmap* în acest sens (26 iunie 2018).

În calitate de președinție în exercițiu, României îi revine responsabilitatea de a facilita obținerea consensului pentru actualizarea Planului de Acțiune și, implicit, relansarea SUERD, urmând să coordoneze, cu sprijinul secretariatului SUERD, un proces complex de consultare pe mai multe paliere, la nivel național și la nivel regional, în cooperare cu DG Regio/COM. Procesul de revizuire a Planului de Acțiune SUERD este deosebit de complex, având în vedere că se dorește o nouă abordare în elaborarea Planului de Acțiune bazată pe stabilirea mai clară a priorităților și a unor termene concrete de realizare a acțiunilor propuse.

România va urmări în procesul de revizuire realizarea unei reevaluări comprehensive și transparente a Ariilor Prioritare SUERD sub aspectul relevanței acestora pentru asigurarea implementării acțiunilor propuse, respectiv pentru atingerea țintelor stabilite în cadrul documentelor SUERD prin proiecte concrete și schimb de bune practici între statele membre. Pentru asigurarea unei bune coordonări a Ariilor Prioritare SUERD de către statele membre SUERD, se impune un angajament la nivel politic pentru conjugarea eforturilor în sensul identificării de soluții la problemele relevate în cadrul procesului de evaluare și revizuire a Planului de Acțiune, inclusiv printr-o implicare mai activă a statelor non-UE în procesul de implementare a SUERD. Pornind de la propunerea Președinției Bulgariei a SUERD și a Comisarului european pentru politică regională privind instituirea unui sistem de rotație voluntară a coordonatorilor de Arie Prioritare, se apreciază oportună dezbateră acestei propuneri în contextul revizuirii țintelor și obiectivelor stabilite în Planul de Acțiune SUERD, care trebuie să aibă la bază criterii transparente și care să corespundă ciclurilor financiare ale UE.

Revizuirea Planului de Acțiune trebuie să conducă la obținerea unor rezultate tangibile și la îmbunătățirea participării statelor la procesul de implementare a Strategiei. România își propune să susțină mai activ implicarea în SUERD a statelor candidate și asociate la UE pentru crearea unei mai bune coeziuni economice în regiune.

Un alt obiectiv important constă în **sporirea vizibilității SUERD** prin promovarea unor proiecte de succes la nivel local/național/regional, cu scopul demonstrării valorii adăugate a cadrului de cooperare regională, pentru eliminarea decalajelor de dezvoltare și pentru sporirea interconectivității între statele participante la strategiile macro-regionale ale UE.

De asemenea, un obiectiv al Președinției României la SUERD este operaționalizarea **Secretariatului/Danube Strategy Point (DSP)** deținut de România în parteneriat cu Austria. Secretariatul SUERD are un rol fundamental în sprijinirea activităților concrete care se derulează sub umbrela SUERD și contribuie la îmbunătățirea guvernancei Strategiei, prin consolidarea cooperării între toți actorii implicați în implementarea SUERD. De asemenea, Secretariatul SUERD va sprijini, în continuare, viitoarele președinții SUERD, precum și celelalte structuri de guvernanță ale Strategiei.

III. Pași de urmat

În perioada următoare, la nivelul național, Grupul de Lucru Interministerial pentru implementarea SUERD, cu sprijinul Consiliului Consultativ SUERD, va realiza o evaluare a progreselor obținute în realizarea acțiunilor propuse la momentul lansării Strategiei, precum și a principalelor impedimente cu care România s-a confruntat în această perioadă. Evaluarea finală va include și **punctele de vedere** transmise de către actorii relevanți în implementarea SUERD și partenerii sociali (din cadrul societății civile, mediului academic și de afaceri) în baza chestionarului realizat în prezent la nivel național cu sprijinul instituției coordonatorului național SUERD, inclusiv a opiniilor prezentate în marja Forumului Național SUERD din 5-6 noiembrie 2018.

Ulterior, la nivelul Grupurilor Directoare a Ariilor Prioritare SUERD va fi realizat un **inventar/portofoliu al proiectelor prioritare de interes național, transnațional și regional**, care pot fi dezvoltate sub umbrela SUERD. Instituțiile cu atribuții în domeniu și Autoritățile de management a programelor operaționale vor înainta propuneri pentru identificarea surselor de finanțare în cadrul anvelopei financiare 2014-2020. Pentru proiectele cu impact bugetar major, implementarea cărora necesită accesarea instrumentelor financiare (*mainstream*) gestionate de către Comisia Europeană, autoritățile competente vor sprijini transmiterea proiectelor propuse de către aplicanți către instituțiile respective.

În contextul pregătirii procesului de programare post 2020, este necesar ca autoritățile competente din România să aibă în vedere asigurarea unei corelări între prioritățile stabilite de coordonatorii de Arie Prioritare SUERD și obiectivele specifice ce vor fi propuse în viitorul Acord de Parteneriat între România și UE pentru programele operaționale, finanțate din fondurile structurale europene. În cadrul Grupului de Lucru Interministerial pentru implementarea SUERD va fi realizat și actualizat ulterior un **portofoliul de proiecte propuse spre realizate/aflăte în curs de implementare cu relevanță pentru obiectivele și prioritățile SUERD în vederea promovării acestora la nivel național și european.**

Pentru înregistrarea de evoluții concrete privind tematicile prioritare (**îmbunătățirea conectivității și mobilității** în regiunea Dunării prin promovarea transporturilor, turismului, digitalizării și a contactelor între oameni; **schimburi de experiență și bune practici** pe Ariile Prioritare SUERD referitoare la aspectele legislative, în strânsă colaborare cu administrația publică, cu actorii sociali, cu mediul academic și de afaceri; **dezvoltarea transnațională a clusterelor** prin schimbul de bune practici între entitățile participante la SUERD) pe durata Președinției SUERD vor fi organizate 55 de

reuniuni. În cadrul acestora vor fi identificate soluții concrete pentru punerea în aplicare a tematicilor menționate, cu accent pe necesitatea dezvoltării unor proiecte transnaționale de natură să răspundă în mod punctual provocărilor actuale de implementare a Strategiei.

Pe durata mandatului Președinției Consiliului UE, România va urmări promovarea pe agenda europeană a **temelor aferente strategiilor macro-regionale**. Deosebit de relevant în acest sens este *Raportul COM privind implementarea strategiilor macro-regionale* (va fi publicat la 13 decembrie 2018), care prezintă o evaluare riguroasă a progreselor, dar și a impedimentelor cu care macro-strategiile se confruntă. Raportul menționat va sta la baza *Concluziilor Consiliului UE privind implementarea strategiilor macroregionale*, urmând a fi agreat în primul semestru al anului 2019. În contextul deținerii președinției SUERD și în perspectiva exercitării Președinției Consiliului UE, România va facilita obținerea consensului pe marginea proiectului de *concluzii ale Consiliului UE privind implementarea strategiilor macroregionale (SMR) ale UE*.

Referitor la **aspectele ce țin de finanțarea SUERD**, România va exploata contextul creat de derularea negocierilor privind noul Cadru Financiar Multiannual (CFM) post 2020 și de pachetul legislativ aferent politicii de coeziune post 2020. Derularea acestor negocieri creează oportunitatea valorificării tuturor elementelor cu incidență asupra Strategiilor Macroregionale pentru reflectarea obiectivelor României sub forma unor prevederi clare în textul documentelor aferente CFM.

Cu referire la impactul principiului celor *trei "NU"* (*Fără noi fonduri, Fără noi instituții și Fără noi reglementări*) asupra implementării strategiilor macro-regionale, în viitorul ciclu de programare bugetară România își propune să susțină flexibilizarea acestuia și consolidarea sinergiei dintre prioritățile stabilite în cadrul SMR și obiectivele propuse în programele cu finanțare europeană pentru sprijinirea unei abordări unitare în dezvoltarea de proiecte transnaționale. La nivel european, demersurile României vizează sursele de finanțare pentru strategiile macro-regionale din fonduri structurale și din cele alocate programelor gestionate centralizat de COM (*Horizon Europe, FEIS/Invest EU, CEF, etc.*). Este necesară o nuanțare și consolidare a limbajului privind SMR și, respectiv, în raport cu domeniile vizate în cadrul Ariilor Prioritare SUERD *în toate documentele programatice privind programele europene din viitorul CFM*.

La nivel național, se urmărește facilitarea finanțării proiectelor SUERD, inclusiv prin stabilirea unor mecanisme generate de finanțarea din fonduri structurale sau din alte surse, inclusiv de la bugetul de stat. În acest context, se dorește *promovarea la nivelul statelor membre SUERD a unui model de bună practică*, eventual a practicii uzitate în prezent în România (în cazul Programului Operațional Regional) și a unei *platforme regionale de dezvoltare*, care să faciliteze realizarea unor proiecte viabile și alocarea unor resurse suplimentare din anvelopele naționale pentru prioritățile identificate în cadrul strategiilor macro-regionale.

Atingerea obiectivelor majore ale României pe durata Președinției la SUERD depinde, în mare măsură, de intensificarea cooperării cu statele membre și Comisia Europeană în procesul de actualizare a Planului de Acțiune SUERD. Având în vedere sprijinul instituțiilor europene pentru strategiile macroregionale, România va intensifica dialogul cu COM atât la nivel înalt, cât și la nivel tehnic, pentru o bună coordonare privind aspecte importante cu relevanță SUERD: revizuirea planului de Acțiune SUERD și adoptarea proiectului de concluzii privind strategiile macro-regionale. România va pleda pentru consolidarea dialogului cu statele membre SUERD prin realizarea unor consultări în marja diferitelor reuniuni.

IV. Rezultate așteptate

Prin activitățile realizate în timpul mandatului Președinției României la SUERD, cu sprijinul instituțiilor care coordonează Ariile Prioritare SUERD, se dorește obținerea următoarelor rezultate:

- O implicare mai mare la nivel politic transpusă într-o activitate mai intensă la nivel tehnic prin dezvoltarea de proiecte.
- Consolidarea mecanismelor capabile să răspundă în mod punctual nevoilor specifice la nivelul macro-regiunilor europene, printr-o abordare integrată și pe termen lung a unor viitoare strategii dedicate acestora;
- Optimizarea modului de realizare a acțiunilor relevante SUERD și crearea de noi posibilități de încurajare și de promovare a proiectelor care conțin o componentă SUERD în România;
- Promovarea pe agenda UE a valorii adăugate a cooperării regionale și a dezvoltării coeziunii teritoriale, economice și sociale. Identificarea beneficiilor pe care implementarea SUERD le poate aduce României prin accentul pus pe asigurarea coeziunii economice și sociale și diminuarea disparităților de dezvoltare teritorială la nivel macro-regional;
- Promovarea beneficiilor SUERD la nivel național și a întregii regiuni prin intermediul unor evenimente publice și acțiuni conexe organizate pe plan intern și externe;
- Creșterea vizibilității României la nivel european prin intermediul SUERD, printr-o strânsă colaborare a actorilor guvernamentali cu partenerii sociali și cu reprezentanții mediului academic;
- Promovarea unei platforme dedicate macro-regiunii Dunării în vederea realizării de noi proiecte la nivelul SUERD după modelul "EuroAccess". Prin aceasta se va urmări crearea unui cadru adecvat în sensul identificării și prioritizării proiectelor și pot reprezenta un instrument prin care se cumulează proiecte dintr-o arie geografică sau tematică, astfel încât să se asigure un portofoliu de proiecte cu relevanță SUERD;
- Optimizarea colaborării între reprezentanții mediului academic și asociativ și administrația publică din România cu atribuții în implementarea noii guvernante SUERD prin promovarea unei platforme de comunicare SUERD la nivel național, inclusiv printr-o mai bună utilizare a platformei informatice de comunicare "PICSUERD".

*Adoptat la Forumul Național SUERD,
București, 6 noiembrie 2018*